

๑๙

ย ม ก ป า ฎิ ห า ริ ย์

ภูเขาวิบุละ เขากล่าวกันว่าเป็นภูเขาสูงเยี่ยงกว่าภูเขาที่ตั้งอยู่ในพระนครราชคฤห์ เสด็จบรรพต เป็นเลิศกว่าภูเขาในป่าหิมพานต์ ดวงอาทิตย์เป็นเลิศกว่าสิ่งใดๆ ในนภากาศ มหาสมุทรเป็นเลิศกว่าห้วงมหานที ดวงจันทร์เป็นเลิศกว่าหมู่ดาวทั้งปวง พระพุทธเจ้าเป็นเลิศกว่าสรรพสัตว์ในโลก และเทวโลก

ยมกปาฐกาทริย์

๑๖๘

เราเกิดมาเพื่อสร้างบารมี การสร้างบารมีเป็นงานที่แท้จริงของมวลมนุษยชาติ พระบรมโพธิสัตว์ในกาลก่อนท่านก็ทำอย่างนี้ คือสร้างบารมีไปจนกว่าบารมีจะเต็มเปี่ยม ได้บรรลุดุจดหมายปลายทางของชีวิต ดังนั้นเราเกิดมาภพชาติหนึ่งก็เพื่อสั่งสมบุญบารมีเท่านั้น บุญที่เราได้ทำไว้ดีแล้วจะเป็นเสบียงในการเดินทางไกลในสังสารวัฏ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายอันสูงสุดของชีวิต คือ การทำจิตให้หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะ ได้เข้าถึงบรมสุขอันเป็นนิรันดร์ เข้าถึงฝั่งแห่งพระนิพพาน

มีธรรมภาษิตใน นานาตติยสูตร ว่า

“วิบุโล ราชคหิยาน์	คิริ เสฏฺโฐ ปวฺจุจติ
เสโต หิมวตํ เสฏฺโฐ	อาทิจฺโจ อมคามินํ
สมุทฺโททฺธินํ เสฏฺโฐ	นภขตุตานญจ จนฺติมา
สเทวกสุส โลกสุส	พทุโธ อคุโค ปวฺจุจติ

ภูเขาวิบุละ เขากล่าวกันว่าเป็นภูเขาสูงเยี่ยงมากกว่าภูเขาที่ตั้งอยู่ในพระนครราชคฤห์ เสด็จบรรพต เป็นเลิศกว่าภูเขาในป่าหิมพานต์ ดวงอาทิตย์เป็นเลิศกว่าสิ่งใดๆ ในนภากาศ มหาสมุทรเป็นเลิศกว่าห้วงมหานที ดวงจันทร์เป็นเลิศกว่าหมู่ดาวทั้งปวง พระพุทธเจ้าเป็นเลิศกว่าสรรพสัตว์ในโลกและเทวโลก”

ยมกปาฏิหาริย์

๑๖๕

พระบรมโพธิสัตว์แต่ละพระองค์ กว่าจะได้ตรัสรู้อนุตตร-
สัมมาสัมโพธิญาณ ท่านต้องสร้างบารมีชนิดเอาชีวิตเป็นเดิมพัน
ทีเดียว สละได้ทุกอย่างแม้กระทั่งชีวิต เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมพัญญุต-
ญาณอันประเสริฐ คือ ญาณหยั่งรู้ในสรรพศาสตร์ที่เป็นเหตุให้
รู้แจ้งโลกทั้งปวง การสร้างบารมีของท่านถึงกับมีอุปมาไว้ว่า
ในเส้นทางการสร้างบารมี แม้จะมีถ่านเพลิงร้อนระอุตลอด
เส้นทางมาขวางกั้น หรือจะมีทะเลเพลิงลูกโพล่งโชติช่วงจน
มองไม่เห็นฝั่ง แต่หากรู้ว่าจุดหมายปลายทางข้างหน้า คือ ฝั่ง
แห่งพระนิพพานอันเป็นบรมสุข ท่านก็จะอดทนฝ่าฟันข้ามไป
เพื่อแลกกับการได้ตรัสรู้ธรรมเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะยอม
สละทุกอย่างเพื่อพระสัทธรรมอันประเสริฐ

เพราะฉะนั้น เมื่อพระองค์ได้ตรัสรู้แล้ว จึงเป็นเอกอัคร-
บุรุษในโลก ที่ไม่มีผู้อื่นยิ่งกว่า หรือจะมาเทียบเท่าได้ พระองค์
เป็นบรมครูของเทวดา และมนุษย์ทั้งหลาย ทรงสมบุรณ์พร้อม
ทั้งพระปริสุทธิคุณ พระปัญญาคูณ และพระมหากรุณาคูณ
ทั้งทศพลญาณ เวสารัชชญาณ วิชชา ๓ วิชชา ๘ อภิญญา ๖
ปฏิสัมภิทาญาณ ๔ จรณะ ๑๕ คุณวิเศษทุกอย่างนี้ ไม่มีใครจะ
มาเทียมพระองค์ได้

*เพราะฉะนั้น เมื่อถึงคราวที่พระพุทธองค์ทรงปรารภว่า

ย ม ก ปา ฎิ หา รีย์

๑๗๐

จะแสดงปาฏิหาริย์ เป็นการประกาศอานุภาพของพระรัตนตรัย และยกใจมหาชนผู้ที่ยังไม่เลื่อมใส ให้เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา หรือที่เลื่อมใสแล้วให้เลื่อมใสมยิ่งขึ้นไป บรรดาพระอริยสาวก ผู้มีอานุภาพ ต่างมาขออาสาจะแสดงปาฏิหาริย์แทนพระองค์ เพราะแค่ลำพังพระสาวกทำปาฏิหาริย์ มหาชนก็บังเกิดความ ศรัทธาเลื่อมใสแล้ว ไม่จำเป็นจะต้องให้พระพุทธองค์มาแสดงเอง แต่พระองค์ก็ไม่ทรงอนุญาต

พระพุทธเจ้า ทรงเริ่มแสดงปาฏิหาริย์ ด้วยการเนรมิต รัตนจงกรมในอากาศ แล้วขึ้นไปปรากฏพระวรกายบนรัตน- จงกรมนั้น ให้มหาชนได้เห็นกันหมด พระองค์ทรงอธิษฐานให้ เกิดท่อไฟพุ่งออกจากพระวรกายเบื้องบน ท่อธารน้ำไหลออก จากพระวรกายเบื้องล่าง และให้ท่อไฟพุ่งออกจากเบื้องล่าง สายน้ำไหลออกจากเบื้องบนสลับกันไป มีความสวยงามมาก และเปล่งรัศมีสว่างไสวด้วยฉัพพรรณรังสี มีสีเขียว สีเหลือง สีแดง สีขาว สีหงสบาท และประภัสสรเลื่อมพรายใสสว่าง ตลอดเวลา มหาชนแลดูแล้วต่างเอ็นตาเอ็นใจ มองดูไม่กะพริบ ตากันเลยทีเดียว

จากนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงเนรมิตพระธรรมกายขึ้น เป็นพุทธเนรมิต ถ้าพระพุทธเนรมิตนั้น พระองค์ก็ทรงประทับยืน ถ้าพระพุทธเนรมิตทรงจงกรม พระองค์ก็จะประทับนั่ง ถ้า

ใจหยุดสุดยอดปาฏิหาริย์

๑๖๑

ละเมียดลิกขาบทที่บัญญัติไว้ แต่พระบรมศาสดากลับรับคำ-
ท้าทายนั้น โดยให้เหตุผลว่า พระองค์ทรงบัญญัติลิกขาบทข้อนี้
เพื่อพระสาวกมิใช่เพื่อพระองค์เอง เหมือนพระราชาท่านห้ามคนเก็บ
มะม่วงในพระราชอุทยาน แต่พระราชาก็ยังคงเก็บมะม่วง
มาเสวยได้

เมื่อพระบรมศาสดาได้ประกาศว่าจะแสดงยมกปาฏิหาริย์
ที่เมืองสาวัตถี พวกเดียรฉิย์เกิดความความหวาดหวั่นกันมาก
เพราะรู้ว่าพระพุทธองค์ทรงทำปาฏิหาริย์ได้จริง แต่ก็ไม่ใช่
ความพยายาม จึงชักชวนอุปัฏฐากให้ช่วยกันสร้างมณฑปเสา
ไม้ตะเคียน และมุงด้วยดอกอุบลเขียว พร้อมทั้งประกาศว่า
พวกตนจะทำปาฏิหาริย์ใหญ่ในที่ตรงนี้

พระบรมศาสดาทรงประกาศว่า จะแสดงปาฏิหาริย์ที่ได้
ต้นมะม่วง พวกเดียรฉิย์จึงสั่งให้อุปัฏฐากของตน ไปโค่นต้น
มะม่วงทิ้งให้หมด ทั้งต้นเล็กต้นใหญ่ในอาณาบริเวณ ๑ โยชน์
ครั้นครบกำหนดนัดหมาย มีคนเฝ้าสวนของพระราชาท่านชื่อ **คันทะ**
ได้นำมะม่วงสุกมาถวายพระบรมศาสดา หลังจากพระองค์เสวย
และวางเมล็ดมะม่วงนั้นไว้บนพื้นดิน พลังชำระพระหัตถ์ลงบน
เมล็ดมะม่วง ทันใดนั้นเอง สิ่งมหัศจรรย์ก็บังเกิดขึ้น ต้นมะม่วง
ไต่งอกขึ้นมา และเจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว เพียงชั่วพริบตา
ก็สูงถึง ๕๐ ศอก แผ่กิ่งก้านสาขากว้างไปทั่วบริเวณ

ใจหยุดสุดยอดปาฏิหาริย์

๑๖๒

ท้าวสักกะ เห็นการกระทำที่ชั่วร้ายของพวกเดียรฉัตรโดยตลอด จึงมีเทวบัญชารับสั่งให้วาทวลาหกเทพบุตร บันดาลให้มีลมพายุพัดถอนมณฑปของพวกเดียรฉัตรให้พังพินาศ ส่วน**สุริย-เทพบุตร** ก็ให้แผ่รัศมีมณฑลของพระอาทิตย์ ทำให้พวกเดียรฉัตรถูกความร้อนแผดเผา จนไม่อาจทนอยู่ได้ ต่างพากันหลบหนีกันไปคนละทิศละทาง

เมื่อพระบรมศาสดาจะเริ่มแสดงปาฏิหาริย์ ได้มีมหาอุบาสิกาคณหนึ่ง ชื่อ **ขรณี** ไปเข้าเฝ้าพระพุทธองค์พลางกราบทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ เมื่อธิดาเช่นหม่อมฉันมีอยู่ หม่อมฉันจะขออาสาทำปาฏิหาริย์แทนพระเจ้าข้า”

พระบรมศาสดาตรัสถามว่า “ขรณี เธอจะอย่างไร” นางกราบทูลว่า “หม่อมฉันจะทำแผ่นดินนี้ ให้เป็นเหมือนผืนน้ำ แล้วดำดิ่งลงไปแสดงตนที่ขอบปากจักรวาลด้านทิศตะวันตก ดำลงจากทิศตะวันตก ไปโผล่ที่ขอบจักรวาลด้านทิศตะวันออก และจากทิศเหนือไปทิศใต้ พระเจ้าข้า”

พระบรมศาสดาได้ตรัสห้ามไว้ แต่ก็มีสาวกอีกมากมายมาขออาสาแสดงปาฏิหาริย์ พระองค์มีพระประสงค์จะให้มหาชนรู้ถึงอานุภาพของพระสาวก จึงตรัสถามว่า “ผู้ใดมีความประสงค์ที่จะแสดงปาฏิหาริย์อีก”

ใจหยุดสุดยอดปาฏิหาริย์

๑๖๓

ท่านจุลนาถบิณฑิกะ กราบทูลว่า “ข้าพระองค์จะเนรมิต
อัฐภาพให้เป็นเหมือนพรหม สูง ๑๒ โยชน์ ประมือให้ตั้งกึกก้อง
กัมปนาท เหมือนมหาเมฆกระหึ่มในท่ามกลางบริษัทนี้ พระเจ้าข้า”

ต่อมา สามเณรชื่อ **วีรา** ซึ่งมีอายุเพียง ๗ ขวบ กราบทูล
ว่า “หม่อมฉันจะนำภูเขาลิเนรุ ภูเขาจักรวาล และภูเขาคิณนิพพานต์
มาตั้งเรียงกันไว้ แล้วย่างก้าวจากยอดเขาแต่ละลูกไปมา
พระเจ้าข้า”

จากนั้น **สามเณรจุนทะ** ได้กราบทูลว่า “ข้าพระองค์จะ
เขยัดต้นหว่าใหญ่ ที่เป็นธงของชมพูทวีป แล้วนำผลหว่าใหญ่มา
ให้บริษัทนี้เคี้ยวกินและจะนำดอกแฉฝอยมาถวายพระพุทธรองค์
พระเจ้าข้า”

ต่อจากนั้น **พระอุบลวรรณาเถรี** ได้กราบทูลว่า “หม่อมฉัน
จะบันดาลให้ตนเองเป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ผู้พร้อมไปด้วย
รัตนะ ๗ มีบริวาร ๓๖ โยชน์แวดล้อม แล้วพามาถวาย
บังคมพระพุทธรองค์”

ส่วน **พระมหาโมคคัลลานะ** อัครสาวกเบื้องซ้ายได้กราบ
ทูลว่า “ข้าพระองค์จะวางภูเขาลิเนรุไว้ในระหว่างพื้น แล้วเคี้ยว
กินภูเขานั้น ประดุจเคี้ยวกินเมล็ดพันธุ์ผักกาด จะวางแผ่นดินไว้
ในมือข้างซ้าย แล้วเอาสรรพสัตว์ไปไว้ในทวีปอื่นด้วยมือข้างขวา

ใจหยุดสุดยอดปาฏิหาริย์

๑๖๔

จะทำเขาลิเนรุให้เป็นด้ามร่มยกพื้นแผ่นดินใหญ่ขึ้นวางไว้เบื้องบน
เอามือข้างหนึ่งถือไว้ คล้ายการถือร่ม แล้วเดินจงกรมไปในอากาศ
พระเจ้าข้า”

แม้กระนั้นพระบรมศาสดาก็ยังคงตรัสปฏิเสธพระสาวกว่า
“เรารู้อานภาพของเธอดี แต่พวงดอกไม้นี้ เขามิได้ผูกไว้เพื่อ
ประโยชน์แก่เธอ เพราะตถาคตเป็นผู้มีฐานะที่หาผู้เสมอมิได้
ผู้อื่นที่ชื่อว่าสามารถนำฐานะของเราไปได้ฉันใด ไม่มี ตถาคตเท่านั้น
ที่จะแสดงยมกปาฏิหาริย์ อันเป็นพุทธประเพณี ให้เป็นที่
ประจักษ์แก่เหล่าพุทธบริษัท”

จากนั้นพระองค์ทรงแสดงยมกปาฏิหาริย์ ซึ่งเป็นเรื่องที่
ทั้งมหัศจรรย์และเหลือเชื่อ แต่ก็ความจริง เรื่องปาฏิหาริย์นั้น
เป็นสิ่งที่มีความสำคัญกับพระพุทธศาสนา และมีบันทึกอยู่ในพระไตรปิฎก
ตั้งแต่เล่มแรกจนถึงเล่มสุดท้าย เรื่องปาฏิหาริย์นั้นเป็นเรื่อง
ธรรมดาสำหรับผู้ที่มีใจหยุดดีแล้ว และวิชาในพระพุทธศาสนา
ก็สอนให้เราทำในสิ่งเหล่านี้ได้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นวิชา ๓ วิชา ๔
อภิญญา ๖ ก็มีเรื่องราวของปาฏิหาริย์โดยตลอด เป็นเรื่องถูกปกติ
ไม่ใช่เรื่องพิศดารอะไร เป็นสิ่งที่ยังความศรัทธาเลื่อมใสให้
เกิดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การลงมือปฏิบัติธรรมให้รู้แจ้ง
หมดกิเลสเป็นพระอรหันต์ สิ่งนี้เป็นสุดยอดปาฏิหาริย์ในทาง
พระพุทธศาสนา

ใจหยุดสุดยอดปาฏิหาริย์

๑๖๕

ดังนั้น ใจหยุดจึงเป็นสุดยอดของปาฏิหาริย์ เป็นสิ่งที่ชาวโลกทุกคนสามารถทำได้ ศึกษาเรียนรู้กันได้ เป็นวิชาที่เป็นของกลางของโลก ไม่ว่าชาติไหนภาษาใดก็เรียนรู้กันได้ ถ้าทำใจให้หยุดนิ่ง เพราะฉะนั้นใจหยุดเป็นสิ่งที่สำคัญ ที่จะทำให้เราเป็นผู้มีอานุภาพ มีความบริสุทธิ์ เต็มเปี่ยมไปด้วยพลังแห่งความดี มีกำลังใจไม่สิ้นสุด ผู้รู้จึงกล่าวว่า อยากได้กำลังกายต้องเคลื่อนไหว แต่อยากได้พลังใจต้องทำใจหยุดนิ่ง ใจที่หยุดนิ่ง จึงมีพลังจะนึกคิดสิ่งใดก็สำเร็จสมปรารถนา ดังนั้นให้หมั่นฝึกใจให้หยุดนิ่งกันทุกๆ วัน

